

Examenul de bacalaureat 2012
Proba E - b)
Proba scrisă la Limba și literatura maghiară

MODEL

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Olvassa el figyelmesen a következő költeményt, majd értelmezze körülbelül két oldalnyi összefüggő szövegben a megadott szempontok alapján!

Dsida Jenő: *Esti teázás*

Az ódonművű óra ver,
a mennyezeten pókok szőnek.
Homlokodon bánat hever,
bánata özvegy, néma nőnek,

ki fogyton vékonyul, mint a hold,
mert arra gondol, ami volt
s hunyó tűznél fonnyadva fázik
és arra gondol, aki holt,
míg zöld, nagyárnyú lámpa mellett
magányosan, csendben teázik.

S akkor jövök. Halk nesze sincs
saruimnak, mikor belépek.
Nesztelen moccan a kilincs,
borzadva néznek rám a képek.

Én is teázom, kedvesem... –
mondom lágyan és kedvesen.
A húnyt paráznak lángja támad.
És felakasztom csendesen
kék sapkád mellé a fogásra
fénylő, mennyei glóriámat.

a. cím és szövegegész viszonya	4 pont
b. versbeszéd, vershelyzet	6 pont
c. a képalkotás sajátosságai	6 pont
d. a verszárlat jelentésképző szerepe	4 pont

A költemény értelmezésének megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyesírás, helyes fogalom- és nyelvhasználat. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Olvassa el a következő szöveget, majd oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Századunkban, a globalizáció, az ipari tömegtermelés és az uniformizálódás századában hihetetlenül felértékelődött a kézművesség. Pedig az önellátó paraszti gazdaságok számára természetes volt: amit csak lehetett, maguknak kellett előállítani, mert így olcsóbb, gyorsabb és egyszerűbb volt.

De ha már egyszer magunknak készítjük, formáljuk, faragjuk, szőjük, miért ne lenne az a tárgy nemcsak funkcionális, de szép is? Ebből a szándékból ered a kézművesség és nagyvárosi rokona, az iparművészet is.

Az 50-100 évvel ezelőtt készített kézműves tárgyak konkrét feladattal bírtak: az agyagedényben lehesse főzni, tárolni, a mezőgazdasági eszközökkel földet művelni, sulyokkal ruhát dögönyözni, az ostorral csettinteni. A ruhadarabok melegítsenek, a csizma, kucsma védje a végtagokat, a kés simuljon a kézbe, a beretva legyen éles, De legyen szép és mutatós is, hisz ezek a tárgyak vesznek körül bennünket, ezek vidítják a hétköznapokat.

A kézművességnek számtalan ága alakult ki, de mind emberközeli, egyszerű és praktikus. Úgyes kezű mesteremberek pingáltak a fazekak, korsók, tálak oldalára színes virágokat, indákat, ráérő pásztorok bicskával cifrázták a botot, sótartót, guzsalytalpat. Csikósok fontak lószőrből csipkefinom szijakat, csótárok, gondos parasztasszonyok hímezték, szőtték álmaikat törülközőbe, keszkenőbe, rongyszőnyegbe, terítőbe, párnacihába. A szücsök, nemcsak kikészítették a bőrt, de színes virágokkal telehintették a subát, a nyergesek mintát égettek a kápába, a kovácsok verőtővel díszítették a balta, fokos fejét, a kolomp oldalát. A bognárok megfaragták a hordó fedelét, az ácsok mintát fűrészelték a házak oromzatába, az asztalosok festették, vésték a ládákat, padokat, asztalokat. A paraszti kézművesség az a tiszta forrás, melyre rohanó világunkban mindannyian áhítozunk. Egyszerű, erőteljes, természetes, mint egy korty kristálytiszta patakvíz.

(www.hungarikumok.hu)

- Milyen stílusrétegbe sorolható a szöveg? Válaszát indokolja! 7 pont
- Tömörítse 3-4 mondatba a szöveg tartalmát! 3 pont
- Soroljon fel a szöveg alapján néhány kézművesterméket! 5 pont
- Érveljen 10-15 mondatban a következő kérdés igazságtartalma mellett/ellen! 5 pont

De ha már egyszer magunknak készítjük, formáljuk, faragjuk, szőjük, miért ne lenne az a tárgy nemcsak funkcionális(hasznosítható), de szép is? 10 pont

Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás. 5 pont

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Írjon értekezést körülbelül két oldal terjedelemben a következő címmel: **A történetmondás eljárásai a magyar epikában** (pl. Kármán József: *Fanni hagyományai*, Mikszáth Kálmán: *Az a fekete folt*, *A bágyi csoda*, Jókai Mór: *Az arany ember*, Móricz Zsigmond: *Tragédia*, *Barbárok*, *Sárarany*, Kosztolányi Dezső: *Esti Kornél-novellák*, *Édes Anna*, *Pacsirta*, Krúdy Gyula: *A hídon*, Tamási Áron: *Kivirágzott kecskeszarvak*, *Himnusz egy számárral*, *Szép Domokos Anna*, *Ábel a rengetegben*, Ottlik Géza: *Iskola a határon*, Kós Károly: *Varju nemzetség*, Kuncz Aladár: *Fekete kolostor* – vagy más olvasott magyar elbeszélő mű!)

Értekezését egyetlen irodalmi alkotás alapján írja meg, figyelembe véve a következő szempontokat:

- a választott alkotás műfaji sajátosságai 3 pont
- a mű tér- és időszerkezete 5 pont
- a történetalakítás jellegzetességei (pl. metonimikus/ metaforikus történetmondás, nézőpontváltás, folytonosság/ megszakítottság stb) 6 pont
- az alakteremtés módozatai (elbeszélői leírás, beszélgetés, cselekedtetés, a környezet jellemábrázoló szerepe stb.) 6 pont

Az értekezés megfogalmazási módja külön elbírálásban részesül, melynek szempontjai a logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalom- és nyelvhasználat, helyesírás, valamint az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása. 10 pont

Megjegyzés: A szövegalkotásban nem kell figyelembe venni a szempontok sorrendjét. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást.